

Reinhard Lauer

Polonistyka w NRF : Frankfurt n/Menem

Biuletyn Polonistyczny 7/21, 131-133

1964

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

4. POLONISTYKA W NRF: FRANKFURT N/MENEM

Seminarium Slawistyczne Uniwersytetu. Grädfstrasse 74

Katedra filologii słowiańskiej została założona na Uniwersytecie we Frankfurcie w r. 1958. Kierownikiem jej został prof. Alfred Rammelmeyer (poprzednio w Kielu i Marburgu), który pozostaje na tym stanowisku dotychczas. Dawniej istniały we Frankfurcie jedynie nawiązujące do slawistyki wykłady zleczone oraz lektorat języka rosyjskiego. Obecnie są czynne lektoraty innych języków słowiańskich: polskiego, czeskiego, serbochorwackiego oraz bułgarskiego; prawie stałe wykłady gościnnie profesorów z uniwersytetów Jugosławii umożliwiają studia języka słoweńskiego oraz literatur jugosłowiańskich. Studia slawistyczne w NRF przewidują przygotowywanie kwalifikowanych pracowników naukowych i nauczycieli języka rosyjskiego dla gimnazjów a formalnie kończą się promocją na doktora filozofii względnie egzaminem państwowym. Egzamin państwowy są przewidziane jedynie z języka rosyjskiego w kombinacji z innymi jeszcze dwoma przedmiotami humanistycznymi. Od 1963 r. wprowadzono jako stopień pośredni do doktoratu promocję na magistra filozofii, jednak bez obowiązkowego połączenia obu stopni.

Studentów slawistyki (ze slawistyką jako przedmiotem głównym) obowiązuje bierne opanowanie przynajmniej jednego języka słowiańskiego (wraz z ogólną znajomością historii literatury i kultury danego narodu) z każdej grupy językowej - wschodniej, zachodniej i południowej. Znajomość języka starocerkiewnosłowiańskiego oraz rosyjskiego (wraz z historią literatury) obowiązuje wszystkich studentów slawistyki. Specjalizujący się w którejś dziedzinie (językoznawczej lub historycznoliterackiej) któregośkolwiek języka słowiańskiego jest obowiązany opanować czynnie i biernie dany język, historię literatury oraz kultury danego narodu słowiańskiego. Studentów, którzy obrali slawistykę jako przedmiot poboczny, obowiązuje, obok języka starocerkiewnosłowiańskiego oraz rosyjskiego, ogólna znajomość zarysu gramatyki języków słowiańskich. Polonistyka

obok bohemistyki wchodzi jedynie w obręb studiów slawistyki, w praktyce liczy się jednak jako drugi przedmiot slawistyczny po rusycystyce.

Do grona pracowników naukowych zakładu należą:

kierownik: prof. Alfred Rammelmeyer (drugi etat profesora językoznawstwa słowiańskiego dotychczas nie obsadzony)

asystenci: dr Hans-Bernd Harder, dr Reinhard Lauer, dr Christo Wassilew, Michael Nierle.

lektorzy: Galina Geyer (język rosyjski), dr Olexa Horbatsch (język polski), dr Walter Schamschula (język czeski)

profesorzy goście: prof. Anton Slodnjak (Lublana), prof. Miroslav Kravar (Zagrzeb - Zadar).

Rozprawy z dziedziny polonistyki:

- O. Horbatsch: - Die polnische Sprache im polyglotten Wörterbuch von A. Calepino, Die Welt der Slaven, r. VII, 1962
- Die polnischen Krankheitennamen in einer Handschrift der Erlanger Universitätsbibliothek aus dem 16.Jh. (w druku w zbiorowym tomie slawistycznym serii "Frankfurter Abhandlungen zur Slavistik").

Wykłady oraz ćwiczenia z zakresu polonistyki (nauczanie języka, jego historia oraz historia literatury polskiej) są prowadzone przez lektora języka polskiego od r. 1958. W każdym semestrze prowadzone są 4 kursy językowe: a) dla początkujących - 2 godziny tygodniowo, 10-15 uczestników, w tym i nie slawistów, b) dla zaawansowanych - 2 godziny tygodniowo, 8-10 uczestników, też nie slawistów, c) tłumaczenia na polski i z polskiego - 1 godzina tygodniowo, 4-6 uczestników, d) konwersacja polska - 2 godziny tygodniowo - 4-6 uczestników. Kurs podstawowy (a, b) jest ostatnio prowadzony na podstawie tekstów podręcznika Z. Bastgen "Let's learn Polish" (ćwiczenia przetłumaczone na niemiecki); dawniej na podstawie T. Beniego "Kursu polskiego", Linguaphone. Na kursach c-d) czytane są urywki z dzieł Prusa, Żeromskiego, Reymonta, Ważyka, Mroźka, Broszkiewicz, Pruszyńskiego.

Z historii literatury polskiej prowadzi lektor języka polskiego każdego semestru wykład jednogodzinny w języku niemieckim (kurs systematyczny począwszy od w. 15, słuchaczy 12-15). Równocześnie prowadzone są ćwiczenia z odpowiedniego działu historii literatury (2 godziny tygodniowo, uczestników 5-7) w języku polskim - z analizowaniem czytanych utworów oraz krótkimi referatami uczestników. Co 4-5 semestr prowadzone są ćwiczenia seminaryjne językoznawcze z czytaniem i analizowaniem zabytków staropolskich (2 godziny tygodniowo, w języku niemieckim, uczestników zaawansowanych slawistów 10-12) wraz z referatami o zagadnieniach wybranych z historii języka polskiego.

Udział w ćwiczeniach z historii literatury polskiej braли m.in.:

1. Hans-Gernot Herrmann - doktorant i obecnie lektor j. pol. na uniwersytecie w Giessen (praca doktorska "Studien über J.B. Zaleski").
2. Teresa Michalik (temat pracy "Elementy francuskie w języku pisarzy polskich w. XVII").

Biblioteka Seminarium Słowiańskiego liczy około 20 000 tomów; jej dział polonistyczny posiada oprócz rzeczy powojennych też ważniejsze wydania przedwojenne.

Prace doktorskie (częściowo też z innych uniwersytetów Hesji) są publikowane w serii "Frankfurter Abhandlungen zur Slavistik" (dotychczas 7 zeszytów).

W lutym b.r. odbyły się dwa wykłady gościnne prof. W. Kubackiego z Krakowa (Heine in Polen; Die metaphysischen Dramen von Z. Krasiński). Dr R. Lauer i dr W. Schamschula wzięli udział w kursach wakacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego. Historia Polski jest uwzględniana również w ćwiczeniach i wykładach prowadzonych w zakresie katedry i Seminarium historii Europy Wschodniej.

dr Reinhard Lauer
asystent